

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

TARTALOM:

A szerkesztő asztaláról	98	✠	Tűzhely mellett:	
Elnöki bezáró beszéd	90	✠	Nem megyek el soha! <i>József J.</i>	95
A segesvári Dávid Ferenc fiók- egylet	92	✠	Taft az Egyesült-államok elnöke az unitárius vallásért	96
Dr. Nyiredy Géza	93	✠	Jönek a tollasok. <i>Pálos Ákos</i> .	96
Papiktatás Haranglábbon. <i>Ú. L.</i> .	94	✠	Irodalom	101
			Egyházi és iskolai mozgalmak .	102

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv. „SZIVEMET HOZZÁD EMELEM” írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbőség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K.** Bőrkötés arannyal (barna, sötétkék, fekete) 6 K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőrkötés remek kivitelben 14 kor. Megrendelhető a szerkesztőnél.

Ajándékozások Felsőfehérvörben 1910. évben.

Ürmösön: Féminger Henrik úrvacsorai poharat 100 K; Osváth Gáborné úrvacsorai kenyeret 4 K; özv. Lázár Mihályné úrvacsorai bort 7.20 K értékben. — *Felsőrákoson*: Asztalos János és neje úrvacsorai kenyeret és bort 2 K, Kádár János kenyeret 3 K, Pál István baróti, bort 9 K, ifj. Biró F. János kenyeret 3 K, Biró András bort 9 K, Márok Miklós kenyeret 3 K, Pál Gy. András bort 9 K, Magyar János kenyeret 3 K, Székely Mózés bort 9 K és Pál Gy. Miklós úrasztali terítőt 12 K értékben. — *Baróton*: úrvacsorai kenyeret és bort 4 K értékben. — *Alsórákoson*: Székely Anna úrvacsorai kenyeret és bort 2.80 K, Pál György úrvacsorai kenyeret és bort 2.80 K, Rákosi Tamás úrvacsorai kenyeret 1.60 K értékben. — A hivek közmunkában 460 K, Általános Bank és Takarékpénztár 30 K, Rákosi Tamásné 10 koronát. — *Köhalomban*: László Gyula úrvacsorai kenyeret és bort 6 K, Tódor Péter úrvacsorai kenyeret és bort 2 korona értékben. A hivek pénzben 66.40 koronát. — *Hévízen*: Horváth Mózés úrvacsorai kori 6 K, Kiss Aladárné úrvacsorai kenyeret 4 K értékben. Molnár János és társai 125 K, a hivek közmunkában 300 K. — *Datkon*: úrvacsorai kenyeret Kallos Tamás 2 K, Baga Kata 60 f., Tóth Sára 1 K, Tordai Albert 1 K értékben; úrvacsorai bort: Révész Márton 4 K, Kallos T. István 2, K, Kallos Tamás 4 K, Tordai Albert 4 K, Kallos József 4 K értékben. Tóth Sára és társai aranykönyvet 5 K értékben. — *Fogarason*: úrvacsorai kenyeret Szentpáli Gyuláné 1 K, Bedő Ferencné 1 K, Katona Mártonné 2 K értékben; úrvacsorai bort Szentpáli Gyula 2 K, Bedő Ferenc 2 K értékben; Bedő Ferencné egy úrasztali terítőt 30 K értékben, — *Nagyszébenben*: Székely György úrvacsorai kenyeret és bort 8 K értékben. Az ajándékozások összes értéke 1402 K 40 f.

Kiss Aladár, egyházköri jegyző.

Főlhívás. Azokat a lelkész és körigondnok urakat, akik életrajzi adataikat a köri esperes urhoz még nem küldötték meg sürgősen fölkérjük a beküldésre, hogy június 10-re minden adat benn lehessen, mert különben kimarad az ünnepi albumból.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA:
A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:
Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:
TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 2 kor. 40 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel,
egy évre 2 koronát fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztárnok.
hoz küldendő Kolozsvárra

A szerkesztő asztaláról.

Szerencsés amerikai testvéreink a Dávid Ferenc esztendejében kiadták volt jeles papjaik életrajzát három terjedelmes kötetben. 150 esztendő múltjának a tüköre ez a hatalmas gyűjtemény. Gyönyörű életképet lát az ember benne. Lelkesedés fogja el, hogy annyi kitűnő ember volt a mi zászlónk alatt (300). Mi sem szégyeljük meg magunkat, mert mi is kiadtunk egy szerény kötetet volt jeles papjainkról az Unitárius szószerékben. Ezt kiegészíti a másik kötet: az Unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután, melyben mai papok és világiak szellemi munkássága van bemutatva.

Az *egyházközségek* mostani vezetőinek egy nagyon mély értelmű szabályt szemök előtt kellene tartaniok: „nem magoknak, hanem a gyülekezetnek, nem a mára szól munkájuk, hanem a jövőre.“ A barátság, rokoni érzés és a magunk terhének könnyítése figyelemreméltó indító okok, de ne feledjük, hogy ami, vagy aki nekünk ma tetszik, a jövőben megbéníthatja az egész gyülekezet életét. Bizony a vezetőnek bátornak kell lenni s legnagyobb bátorságot a magunk legyőzése kiván.

Számos példát tudunk, hogy ismeretlen idegen elment a faluba, rendre járta a házakat és az egyszerű földműves embereket rátudta venni, hogy soha nem látott, nem hallott idegen írók munkáját megvegye vagy megrendelje. Ebből kettőt tisztán megtanulhatunk: egyik az, hogy a nép szeret olvasni, másik az, hogy kellő fölvilágosítás után még fizet is. Egy buzgó unitárius ember újév óta már 15 új tagot szerzett a DFE-nek Kolozsvárt, mind tisztán munkás emberek között, kiknek legtöbbször székely.

Mióta a Jókai Dekameronja és a regényei megjelentek, a Tatar Péterek a sarokba szorultak. Mióta Benedek Elek a magyar mese- és mondavilággal megajándékozta a magyar olvasókat, a Zsobri Jósákak becsülete elveszett s a mióta lapot olvas a falusi ember, az álmos könyvbe szalonnát takarnak. Megváltozott az irodalom, megváltozott az abc-s könyv, a verses könyv, tehát megváltozott az olvasóközönség is. Ha nem mindenki és nem mindenütt változott meg, az az oka, hogy a falujok nagy hegyek mögött, vagy rossz utak mellett van, ahova későre érkezik minden.

Gondold meg kedves olvasó, hogy benned, a te szivedben annyi jóság, annyi szeretet, annyi gyöngédség, annyi kedvesség van, hogy nemcsak családod tagjait, hanem tizszer s talán huszszor annyi embertársadat is elláthatnád belőle. Ha úgy tapasztalod, hogy sem egyik, sem a másik nem mutatkozik, ha azt hallod, hogy az emberek nem veszik észre, s ha érzed, hogy nem szeretnek, nézz utána, hátha úgy jártál, mint igen sok fa: csak levelet növelnek, virágot nem; mert a virág rügyei aluszak, a kéreg alatt maradtak. Ne csüggedj el. Légy jó kertésze szivednek. Kellő időben tisztítsd meg, kérgétől szabadítsd meg, viselj jó gondot rá s meglátod, hogy a következő tavaszon virágot fakaszt s azután gyümölcsöt terem.

Elnöki bezáró beszéd.

(A budapesti D. F. E. 1911. április 29-ikén tartott felolvasó estélyén elmondotta *Faluvégi Áron* alelnök.)

Mélyen tisztelt hallgatóság! Felolvasó estélyeink 10-ik sorozata fejeződött be a mai napon és én örömmel konstátálom, hogy egyleti működésünk iránt az érdeklődés nem hogy csökkent volna, sőt ellenkezőleg mindig fokozottabb mérveket öltött, ami azt bizonyítja, hogy felolvasó estélyeink még itt a fővárosban sem fölöslegesek, ahol pedig annyi és oly sokféle alkalom kínálkozik a szórakozásra, kinek-kinek a maga igénye és izlése szerint. Hogy ilyen örvendetes eredménnyel számolhatok be, ebben nagy érdeme van azon tudományos készültségű férfiaknak, akik közérdekű, tartalmas és tanulságos felolvasásaikkal és azon jeles művésznők és művész uraknak, kik magas színvonalon álló ének, zene és előadó művészetükkel hallgató közönségünket minden alkalommal hasznosan és kellemesen szórakoztatták.

Midőn egyletünk nevében úgy az említett szereplőknek nagybecsü közreműködésükért, mint a mélyen tisztelt hallgató-ságnak szíves és rokonszenves érdeklődéséért hálás köszönetemet kifejezem, egyttal jelentem, hogy felolvasó-estélyeink újabb sorozata folyó évi november hóban kezdődik meg.

És ezzel be is zárhatnám mai felolvasó-estélyünket, de még egy kedves kötelesség vár reám, amely elől nem térhetek ki. Ugyanis a mi szeretve tisztelt főpásztorunk mai évváró ünnepélyünkön nemcsak megjelenni, hanem magas szárnyalású imájával közreműködni is szíves volt és én úgy hiszem, mindnyájunk helyeslésével találkozok eljárásom, ha őméltóságát kérem föl, hogy az én rövid és igénytelen szavaimért a mélyen tisztelt hallgató-ságot mintegy kárpótolva, ő adja meg az utolsó akkordot mai ünnepélyes estélyünk bezárásához.

Méltóságos és főtisztelendő Püspök úr!

Méltóságodat egyletünk nevében lelkemnek egész melegével, szívemnek legtisztább érzelmeivel üdvözlöm s kifejezem hálás köszönetemet, hogy ismét szíves volt közöttünk megjelenni s ez alkalommal áhitatos, lélekemelő imájával egyletünk mai évváró estélyének jelentőségét emelni és ünnepélyessé tenni kegyeskedett. Mert valóban ünnep az nekünk mindig, valahányszor szeretve tisztelt főpásztorunk közöttünk megjelenik, mert ebből buzdítást, biztatást, bátorítást merítünk. És nekünk erre szükségünk is van. E kicsiny sereg minden tagja át van hatva a kötelességérettől, de ismeri feladatának nehézségeit is. Ha nem ismernők, a kívülről jövő ellenséges támadások figyelmeztetnének reá. Pedig célunk nemes, szándékunk jó, üdvös és közérdekű, mert mi a felvilágosodás terjesztésén, a szellemi előhaladás előmozdításán és az evangéliumi szeretet ápolásán munkálkodunk és ebben felekezeti különbség nélkül mindenkit szívesen látunk és fogadunk munkatársul.

Jelszavunk: Ora et labora! Imádkozzál és dolgozzál; ez olyan interconfessionalis principium, melynek keretében bármely felekezethez tartozó emberek szépen megférhetnek egymás mellett, Imádkozzék mindenki a maga lelki üdvösségeért, a maga hite és meggyőződése szerint, dolgozzék mindenki a maga és embertársai javára legjobb tehetsége és tudása szerint. Mi ezt így fogtuk fel és gyakorlatilag is így alkalmazzuk, mégis igen gyakran kiméltetlen támadásnak, csípős gúnyolódásnak vagyunk kitéve olyan helyről, ahonnan legkevésbé várhatnók.

A közelmúltban a felekezeti türelmetlenség annyira ment, hogy templomunkat is gúnyosan *concertes imaháznak* nevezték. Ami elég nagyfokú korlátoltságra mutat, hiszen az ének, a zene

ott van valamennyi keresztény felekezet templomában, mint az istenisztelet kiegészítő térsze. Maga a zsoltáriró is erre útal, midőn azt mondja: Lantban, hegedűben, cimbalmi zengésben — magasaltassék az Ur. Hiszen a zene szívből ered. szívhez szól, az áhitatot fokozza és lelkünket áthatva, önkéntelen ragadja magával föl a magasabb, tisztúltabb régiókba, hol az örökimádás tárgyát, az istenséget sejtjük!

Azonban az idő és a változott körülmények nekünk elégtételt szolgáltatottak az ilyen éretlen gúnyolódásért, mert az utóbbi időben már majdnem napirenden vannak a hangversenyek és pedig belépődíj mellett, úgy a Kalvinista, mint a Lutheránus templomokban és mi ismert liberális elveinknél fogva ebben egyáltalán semmi kifogásolni valót nem találunk. Az ilyenféle gúnyolódás tehát minket nem bánt, ránk nézve az egy cseppet sem lehet bántó, boszantó és lealázó, csak a forgalomba hozót jellemzi és arra pattan vissza. Sőt minden más támadással szemben olyanok vagyunk, olyanok akarunk lenni, mint a vas, mely minél többet ütik, annál tömörebb, erősebb és szilárdabb lesz!

De mégis mindig jól esik főpásztotunknak buzdító, biztató és bátorító szavait hallani és én csak a közóhajnak teszek eleget, midőn tisztelettel fölkérem Méltóságodat, hogy mai felolvasó estélyünket egypár szóval bezárni kegyeskedjék, mert finis coronat opus és felolvasó estélyünk befejezésének koronáját Méltóságod zárószavai fogják képezni. Isten hozta, legyen üdvözölve közöttünk!

A segesvári Dávid Ferenc fiók-egylet májés 14-én megint szépen sikerült estélyt tartott. Dacára annak, hogy a mértékletességi egylet is ép e napon rendezett nagyobb szabásu összejövetelt és estélyt, oly szép számmal gyűltek össze az unitárius hivek s más vallásu érdeklődők is, hogy az ipartestületi nagyterem egészen megtelt. Különben vonzotta a közönséget a műsor érdekessége s ebben különösen a dr. Boros György egyházi főjegyző úr személye, kit sikerült a vezetőségnek ez estélyre megnyerni. Az estélyt cigányzene nyitotta meg. Erzéssel és jó hatást keltve szavalt Székely Tihamér pipei lelkész. Utána Ziegler Károlyné urnő énekelt citerakiséretével kedvesen, bájosan, mit leginkább igazol azon körülmény, hogy kétszeri megújrázás után is szerette volna a közönség még tovább élvezni. Tapsvihar közt lépett az emelvényre dr. Boros György egyházi főjegyző úr s megtartotta szabad és valóban szabadelvű előadását a Jézusról. Előadása olyan volt, mint egy a legszebb virágokból összeállított menyasszonyi csokor. Mindenki leste, várta, hogy még folytassa, mert minél többet mondott, annál élvezetesebb, annál tanulságosabb volt. A segesváriak előtt régebbi kedves emlékét ez alka-

Iommal még kedvesebbé, bensőbbé tette. Czirmes Bálintné úrnő szavalt drámai erővel s benső érzéssel. Végül egy pár szóban Nagy Béla lelkesz fejezte ki a segesvári Dávid Ferenc fiókegylet szives köszönetét és háláját a közreműködő, nemeslelkű szereplők és a megjelent közönség iránt. A műsort 12 óráig tartó tánc és kedélyes társalgás követte. *Jelenvolt.*

Dr. Nyiredy Géza.

Fonjunk koszorút a mező virágaiból és tegyük a fejére annak, aki ifjúságunkat arra tanítja, hogyan kell nézni, szeretni és megismerni a természetet. A mi koszorúnk lehet bármily díszes, nem lesz olyan szép s olyan meleg, a milyet egyetemi tanítványai, a gyógyszerészet hallgatói fontak és szívére helyeztek a szeretet virágaiból. Ezek az érett ifjak és meglett férfiak, akiket 25 év óta készít pályájukra, hálásak akartak és tudtak is lenni. Márc. 25-én olyan szép és megható

ünnepet rendeztek, amely mindnyájunkat meglepett és elragadott. Lapunk nem hagyhatja szó nélkül az érdem őszinte méltatását. Hogy olvasóinknak kedveskedhessünk ünnepelt barátunk arcképevel is, csak most róhatjuk le tiszteletünket.

Azzal szeretnők kezdeni, hogy dr. Nyiredy Géza az unitárius főgymnasiumban a természetrajz tanításával és gyűjteményünk megteremtésével olyan nagy sikert ért el, hogy már ezzel is kiérdemelte az ünnepélyes elismerést és tiszteletet. Tárgyát megszerettette, tanítását tudományos színvonalra emelte. De ez-uttal meglegésznük a gyógyszerészek ünnepével.

Nyiredy, aki 1861-ben született Nagyajtán, gymnasiumaink végeztével a kolozsvári egyetemet is végezte s 1886-ban lett asszisztense dr. Fabinyi tanárnak és vezetője a gyógyszerészek

oktatásának. Rendkívül nagy és szívós munkásságot fejtett ki. Számos vegytani művet irt és adott ki. A gyógyszerészek oktatásával, irodalmuk megteremtésével és főképpen az ifjuság nevelésével jutott a köztiszteletnek és közszeretnek ahhoz a megnyilatkozásához, amely mindnyájunkat meglepett. A Gyógyszerési Hetilap így nyilatkozik: „Valósággal atyai gondoskodással örködött a fiatal gyógyszerész nemzedék fölött s az a nevelőszerep, amelyet a tanítás idején kívül gyakorolt, bizonyára fontosabb szolgálata volt és nagyobb haszonnal járó az ifjuságra, még annál a buzgólkodásnál is, amelyet előadás közben kifejtett.“ Ez azt jelenti, hogy Nyiredy nemcsak jó gyógyszerészeket, hanem jó embereket is igyekezett nevelni. Azt jelenti, hogy atyai gondját még az éjszakai életre is kiterjesztette és az ifjakat hazaterelte. Ezt a sok jót hálálták meg a tanítványok nagy közönség jelenlétében.“

Mózes Károly segélyegyleti elnök nemcsak a rendezésben, hanem beszédeivel is, valósággal tündökölt, de mindenkit elragadott az az őszinte meleg érzés, amely Nyiredy tanára dr. Fabinyi, az egyetem rektora dr. Szadeczky Lajos, a magyarországi gyógyszerész-egyesület szónoka Tanács József, a vegytani intézet munkatársai nevében dr. Ruzitska Béla, dr. Gál Kelemen az unitárius kollegium, Nemes Endre a kolozsvári tanári kör, Murgan János a gyógyszer. segédek orsz. szövetsége, dr. Székely Tibor a volt tanítványok és dr. Abrudbányai Géza a gymn. volt tanítványok nevében mondtak el.

Nyiredy számos nehéz vegyakisérletet hajtott végre életében, de ilyen tűzpróbára soha sem volt téve. Meg is éreztük hangján, szavain, midőn köszönetét elmondotta s újabb ígéretet tett az ezutáni munkára. Este társas vacsora volt, melyen folytatódott az ünneplés, melynek emléke egy szép alapítvány a Nyiredy nevére.

Mi is meleg szeretettel köszöntjük a „gyógyszerészek atyját“, minden tanítványa igaz jó barátját, intézetünk büszkeségét, aki legbüszkébb talán arra lehetne, hogy őt mindenki szereti, aki ismeri.

Papiktatás Haranglábbon. Szép ünnepély folyt le május 14-én Haranglábbon, Szász Dénes beköszöntése alkalmával Az iktatást Szabó Albert szőkefalvai lelkész végezte, ki a püspöki rendelvény felolvasása után, felszólítja az új lelkészt beköszöntő beszéde megtartására. Pál a. I. Kor. IX. 26. alól vette fel Szász Dénes alapigéjét. „Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra, úgy harcolok, mint nem hiába vágván a levegő eget,“ e beszéde — találó, szerencsésen választott szent lecke, ügyes feldolgozá-

sával — nagyon szépen sikerült beszéd volt. Minden ízében költői, ideális eszméktől áthatott prédikáció, szép tehetséget, teljes készséget árul el, melynek szépségét még fokozta nyugodt előadásával, tisztán csengő hangsúlyozásával. Szabó Albert a két papról, a nyugalomba vonult Gálfalvi István s az új lelkésztől emlékezett meg, találó hasonlataival, kedvesen előadó modorával a hallgatóságot könnyekig meghatotta. Gvidó Béla, körünk szeretett esperese, mint egy apa beszélt gyermekéhez s a fiatal lelkészt kötelessége teljesítésére, nemes hivatása betöltésére, ama elhangzott ideális eszmék megvalósítására hívta fel, egyházközség és lelkész együttes munkája által. Istentisztelet után ebéd volt, melyet nagyságos Szathmári István haranglábi nagybirtokos, ama egyházközségünk igazi patronusa, anyagi és szellemi támogatója s egyben főgondnoka adott az egyházközség vendégei számára. Az egész ünnepély megható és lélekiemelő volt s az a szeretet, mellyel az új lelkészt veszik körül, igazán csak buzditás lehet nehéz, de nemes munkájára. Adja az Isten, hogy úgy

Ú. L.

TŰZHELY MELLETT.

Nem megyek el soha!

*A szomszéd falunak
Könnyelmü legényje,
Ami vagyona volt,
Elkótyavetyélte.*

*A kincsszomj üldözte
S ment reménnyel, vágygal,
Elment messze, messze
A tengeren átul.*

*Kérte édes anyja
— Csókolva — ölelve :
„Hanyatlík a napom,
Ne menj olyan messze!”*

*Omolhatott könnye,
Nem tekintett rája,
Nem hallgatott édes
Anyjának szavára.*

*Ezelőtt röviddel
— Rongyosan, szennyesen —
Hazajött emberünk
Szomorún, betegén.*

*Régi ismerői
Untig ostromolják :
„Beszéljen valamit,
Mondja el a múltját.”*

Csak keveset beszél *Nem is ment el szegény,*
— *Szakgatott a szava: —* *Nem tudott elmenni,*
„Nem megyek el többé, *Édes anyja mellé*
Nem megyek el soha !“ *Elvitték pihenni.*

József János.

Taft az Egyesült-államok elnöke az unitárius vallásért.

Taft elnök a washingtoni unitárius templomnak rendes látogatója. Közelebről a templomban a jelen volt hallgatósághoz fölhevít intézett. Rámutatott, hogy Washingtonban a többi egyházaknak díszes székesegyházuk van, illő, hogy az unitáriusoknak is hasonló templomuk legyen.

Mikor elnökké választották, állandóan ostromolták a távirati kérdésekkel: igaz-e, hogy unitárius és fölhevíték, hogy azonnal cáfolja meg ezt a szörnyű hirt. Ezek a tények igazolják, mily nagy szükség van annak a megmutatására, hogy mi az unitarizmus, s hogy az haladó vallás, mely vallja és az életbe is beviszi, hogy az Isten atyánk, az ember testvérünk.

Azt hiszem — folytatta az elnök — hogy ez a legalkalmasabb idő arra, hogy zsebünket megnyissuk s a liberális vallásnak olyan emléket állítsunk, amely méltó lesz a fővároshoz és a nemzethez is. Más egyházaknak már szervezetüknél fogva is van székesegyházuk, a papi osztály fő ülőhelye. Nekünk püspökünk nincsen, de vannak olyan papjaink, akik a püspöki székeknek is díszére válnának, illő volna tehát, hogy nekünk itt olyan templomunk legyen, amely megfelel bármely székesegyháznak.

Ámbár én csak ideiglenesen lakom itt s tehát csak kevés ideig járhatok templomba, de fölhevítök mindeneket, itt lakókat és itt tartózkodókat, vállaljunk magunkra bizonyos terhet, hogy az a ház, ahol a szabadelvű kereszténység igéit hirdetjük, legyen méltó az ügysz. Felhevítök mindenkit, járuljon hozzá, hogy ebben a fejlődő városban, amely mind jobban kezd központja lenni ez ország gondolkodásának, legyen hozzánk méltó mindenki. Jöjjön segítségünkre e templom megteremtésében mindenki.

Jönek a tollasok.

A minapába, amint Üstökös utcáján végighaladtam, egy karikába állott, hangos legénycsoportot láttam. Igen jó kedvük volt, mert valamennyi hasát fogta a kacagástól. Az egyik rop-

pant komoly ábrázattal a csoport közepén, kezeivel integetve mondogatta: „*Jőnek a tollasok!*“ A többiek zümmögés közben ujjukkal orrukat kopácsolva így viszhangozták: „*Ej, a méhek hogy repdesnek!*“ S a hangos hahotára a csoportból két öregedő legény válik ki, egyik az út bal-, másik a jobbszéli árok mellé húzódik szánalomra méltó, savanyú képpel. A többiek gúnyja oda is követi, míg a kert alatt el nem párolognak. Kérdeztem tőlük a mulatság okát, de istenfizessivel sem tudtam belőlük semmit kivájni. Tovább menve, egy vén asszonytól mégis megtudtam nagy titokban. Elmondom én is, mert ebből a történetből mindenki megtudhatja, hogy lehet ingyen édes mézhez jutni.

Mikor üstökösi Erős Gábor úr a milleniumi kiállításról hazaérkezett, keserűen tapasztalta, hogy három kas méhe közül a legnehezebb, az ajándékba kapott fajcsalád hiányzik. Ejnye fikkomadta! -- kiált föl — ezt bizonyosan ellopák, mert rajzás esetén legalább négy kasnak kellene lenni; olyat meg életében sohasem hallott, hogy a rajzó méh kasostúl elrepült volna. Otthon maradt édes anyja sem tudott más felvilágosítást adni, minthogy a méhek egyik este befelé három kasba, másnap reggel kifelé csak kettőből estek.

— Távollétem alatt nem látott vagy egy földagadt képű legényt? — kérdezte anyjától Gábor.

— Nem bizony fiam. S különben mit törődöm azzal, kinek miért dagad a képe?

— Hát száját nyalogató legényt látott-e?

— Ejnye fiam, ne komédiázz! Mit tudom, ki miért s mit nyalogat?

— Nem baj, majd megtudom én! — Hadakozott Erős.

Föl is tette magában, hogy addig meg nem nyugszik, míg a tolvajt ki nem keríti.

Három napi keresés, kutatás után a falu mellett egy domboldalon meg is találta a méhek üres házát, amint azt a gymerekek ki- és behengerítették. De bizony abban sem méz, sem méh, sem pedig a tolvaj nem volt. A gyermekek a bokrok között kapták, odaszármazásáról semmit sem tudtak.

Es Erős Gábor, kinek falujában tudta nélkül semmi sem történhetett, most méhe tolvajával szemben tehetetlenül állott. Meg kellett nyugodjék azzal a tudattal, hogy megkerült az elvesztett fejsze nyele, egyéb semmi. Csupán az vigasztalta, hogy a tettesen s a jó Istenen kívül más nem tudhatja, mert ha még valaki tudná, az ő kellene legyen. Tovább nem kutatott.

Igy telt el — nyom nélkül — kerek három esztendő. Három év sok idő. Azalatt sokat fordul a világ kereke s még többet fonnak az asszonyok. S csakugyan fontak, mert egyik méhészkedő, özvegy szomszédjához feleséget fontak.

Az új házas szomszéd egy alkalommal megkérte Erőst, magyarázna neki valamit a méhészetből. Ez csak ürügy lehetett a következő kérdés föltevésére: „Mondja meg nekem szomszéd úr, hogy ha valakinek ezelőtt három évvel egy kas méhét ellopták volna s most a lopás kiderülne, vajjon a törvény mit ítélne meg, csak az egy kas méh, vagy a szaporulatai árát is?”

Erős Gábornak mindjárt az elveszett méhek jutottak eszébe s türelmetlenül szólott:

— Ezt a szomszéd miért kérdi?

— Csak úgy kérdezem — felelt — s azzal a beszéd fonalát elvágva, más tárgyra tért. Többet fogóval se vehetett volna ki belőle s lehet, hogy amit mondott, azt is megbánta.

A találó kérdés Erős agyában a kialudt méhügyet újra fellobbantotta. Azon törte fejét, hogy szomszédja honnan jut ilyen kérdéshez, hiszen — tudta szerint — falujában másnak soha méhe el nem vezett s a kérdés kizárólag az ő elveszett méhére vonatkozhatott. A következő álmatlan éjszaka után már bizonyosra vette, hogy ha szomszédja a tettest nem tudná, ilyen kérdést nem tehetett volna s ha szomszédja a tettest tudja, akkor ő is tudja. Így gondolkozott.

A szomszédja most házasodott. Egy olyan asszonyt vett el, ki a méhek eltűnésekor annál a Lőnye Mártonnál volt, kinek van egy kamasz, nagy legény fia: Jancsi. Ezt a Jancsit jól ismerte s tudta, hogy rossz bordában szótték. Az elveszett méheknek is ő kellett legyen a kovártélyosa. A sokat hányódott, vetődött asszony a lopáskor Jancsinak mostoha anyja lévén, bizonyosan tudott a lopásról. Most őket otthagya, eljött a szomszédhoz s a szomszédnak szemkivájás terhe alatt elmondotta a három éves titkot; a szomszéd valamit elkottyanta, de — szemeire való tekintettel — nem mer többet mondani. Kár is volna erőltetni, mert az asszony fél régi mostoha fiától, a szomszéd az asszony haragjától; a jámbor szomszédot pedig kár volna kitenni az asszony körmeinek. S hogy ez így van, arra most már mérget venne. De nem elég, ha csak egyedül tudja, hanem tudja meg a tolvaj is, hogy a legnagyobb titokban elkövetett bűnt sem lehet örökre elrejtteni, egyszer minden napfényre derül.

Másnap reggel kész terve volt. Ferdített irással saját címére a következő levelet írta:

Kedves Barátom!

Ezelőtt három évvel egy kas méhed elveszett. A nyomozással minket bíztál meg. Ha későre is, de a tolvaj meg van, ki nem más, mint az a görbe legény: Lőnye Jancsi. Holnap ott leszünk, a legényt elkisérjük. Addig is üdvözlő barátod: Szunyog őrmester.

Azután legbizalmasabb emberét, a tolvajnak távoli rokonát magához hivatta s a levelet markába nyomta. Az, átolvasás után, a váratlan tartalom és meglepetéstől így kiált föl:

— Így kell neki, hadd vigyék, ha nem átalotta ilyen gazságba keveredni! Csak azt bánom, hogy a gézengúz rokon s szégyent hoz a familiára... különben vigyék.. ha kellett az édes, egyék keserűt is!... S holnap elviszik... mindenki ujjal mutat rá s én szégyenemben nem merek a világ szemébe nézni. Baj... nagy baj... rokon s szégyen! Nem lehetne a dolgot valamiszerint elcsinálni?

Erős a kedvező fejlemények hatása alatt könnyebbülten szólott:

— Hát nem bánom. Ha Jancsi bűnét bevallja s a méh árát megfizeti, nem kísértetem el.

— S mit követelne?

— Csak tiz koronát.

— Jól van. A többit bízza rám. Pár órára készen leszek. Addig legyen türelemmel. S azzal indult Jancsihoz leszámolni. A kocka el volt dobva. Ha Jancsi tette s mindent bevall, az ügy rendben van. Ha nem ő tette, vagy ha tette is, de tagad, akkor baj lesz.

Ilyen benyomások alatt csoda-e, ha Erős Gábor izgatottan sétálgatva türelmetlenül várta a fejleményeket? Talán bánta is, hogy ennyire élére állította az ügyet, de már visszadolgozni nem lehetett.

Ezalatt megbizottja Jancsit hosszas keresés után a határon találta meg, amint az hazakészülőben lovait fogta szekere elébe. A fáradtság és izgalomtól kihevülten messziről rákiáltott:

— Siess hamar te akasztófavirág! — számolni valóm van veled!

— Ugyan mi bújt kendbe? — máskor nem így köszön!

— Én ma megköszöntlek ezzel a matyukával úgy, hogy eszedbe jút minden adósságod s a világ minden méhe a fejedbe zúg!

— Miféle zúgást beszél?

— Én azt, hogy miért loptad el az Erős méhét?

— Miféle méhét?

— Egy kukkot se többet! Mindent láttam, mindent tudok!

— Hogy látta volna? — hiszen Sandival ketten... éjjel... senki se látott — morogta Jancsi.

— Hallgass! Eleget láttam!

— Mondja már, mit látott?

— Mit-e? A csendőrőrmester levelét.

— Azt?... Mi van benne?

— Abban elég! Holnap az egész falu s familiád szégyenére

a tollasok elkísérnek, oda né — tudod — a vasboltba. Cudar éhenkórász! — kitagadlak a familiából! Csak ezt meg ne értem volna!

Jancsi bűnének tudatában, a bizonyíték súlya alatt, kővé meredten, megsemmisülve úgy állott, mint egy szobor. Szégyenében nem bánta volna, ha a föld kettéhasad is lábai alatt. Végre alig hallhatóan megszólalt:

— Most már mit tegyünk?

— Te eleget tettél, többet nincs mit tégy, hanem most ülünk föl szekeredre s mondd el legalább, hogy miképpen történt s ha lehet, segíték.

A lovak cammogni, Jancsi beszélni kezdett.

— Abbiza úgy történt, hogy Erős a kiállításra ment. Sandi, az Erős szomszédja, az én drága cimborám, ismerte a járást, engem felbízott, hogy lopjuk el a méhet. Egy darabig fogadkoztam, féltem a szúrástól. De ő tovább bízott. Nem baj — mondotta — ha egy-kettő meg is szúr, legalább pár hétig tele leszünk édességgel. Végre az ördög bennem is felülkerült. Hogy a méhek körül, a tornácban, hol a kasok voltak, ne zakatoljunk, Sandi lajtorját hozott, azon fölmásztunk s a legnehezebbet emeltük, levittük hozzánk a pincébe, ott fölvertük, az üres kast kidobtuk a kert végébe, a bokrok közé. Sandi két hétig járt mézkúrára. Ej, hogy nyalogatta a sovány pofáját! Milyen édes vala — s jaj — beh keserű most!... Mondja csak édes bátyám, haragszik nagyon Erős úr? Nem lehetne valahogy kiegyezni vele? Odafizetném ezt a két lovat, csak világ csúfjára a tollasok elé ne kerüljek. Nem gondolná, mit követelne a méhekért?

— Hát bizony nagyon haragszik, de — hogy szót egybe keverjek — annak utána, minek utána rokonod vagyok — erre való tekintetből azt mondá, hogy nem akar szégyent hozni a familiára s ha rögtön kifizetitek, megelégszik 10 koronával. Én is azt mondom, hogy a pénzt azonnal letegyétek, különben holnap sipirc-marsba utaztok a keresztúri felső kolégyom felé, az úton pedig úgy mentek, mintha pénzt keresnétek. Most pedig megyek Sandihoz, hadd számoljak vele is.

Sandival hamar tisztáztak. Egy darabig kenterfalózott ugyan, de mikor hallotta Jancsi vallomását, nem volt merre teketóriázni. A méhek árának felét vállalta, csak ne kelljen pénzt keresni menni.

Amint ezalatt Erős Gábor gondolataiba mélyedve várta a történendőket, egyszer kapuroppanás riasztja fel. Izgatott kíváncsisággal nyit ajtót, melyen megbízottja lép be, kinek nyílt arcából olyan nyugodtság sugárzott ki, milyenre a jól végzett munka deríti az arcokat. Alig várta megbízottja szavait. Az pedig a tör-

tétekről aprólékosan beszámolva, a beléje helyezett bizalmat megköszönve, elbúcsuzott.

Az esemény után első dolga volt Erősnek átmenni az őrmesterhez. A levelet átolvasás végett átadta neki. Az őrmester olvasás közben hol a levélre, hol Erősre vetett kérdő pillantásokat.

— Hát ez mi a pusztia? — kiált föl. Akárhogy csavarjam az eszemet, nem tudok ráemlékezni. Hogy tudék ilyen fontos ügyet olyan hamar elfeledni? Nézze meg őrsvezető úr az akták között!

— Azt bizony ne keresse — szólott Erős — mert azt a levelet én irtam — magamnak. Nagy szükségem volt rá. Aztán elbeszélte az ügyet.

Az elbeszélés alatt az őrmesternek szeme-szája tátva maradt. A végén megjegyezte: Barátom! pályát tévesztettél, te lettél volna a világ legjobb nyomozó zsandárja. Húsz éve, hogy tollat hordozok, de ilyen fogást még nem csináltam.

Hogy a tolvajok a méhek árát tényleg megfizették-e, arról nem szól a krónika. Erősnek sem ez volt fontos, hanem a tolvajok kiderítése. Azóta tolvaj nem jár az udvarán.

A sokáig titokban tartott ügy később kipattant. Bizonyosan ezt is kifonták az asszonyok. Ma mindenki tudja a faluban. Csendőrzáraskor csak ennyit mondanak a legények: „*Jőnek a tollasok*“, vagy: „*Ej, a méhek hogy repdesnek*“ — s a két mézes legény oszlik a társaságból. Becsületüket sohasem érezték anynyira sértettnek, hogy bíróság előtt kivánták volna reperáltatni.

S ha törvény elébe ők sem kerültek, azért büntetésüket méltóképpen elvették: mindkettő vén legény ma is. Az asszonyok szerint a méhek elrepültek a feleséggel.

Pálos Ákos.

Irodalom.

Arkosí Ferenczi Kálmán a pálfalvi szélmolnár címe alatt elbeszéléseket adott. Ferenczit lapunk olvasói még tanuló korából ismerik. Jó tolla van. Versei kedvesek, hatásosak voltak. Elbeszéléseiről is jót mondhatunk. Jól megfigyelt epizódokat élénken beszél el az életből, főleg a székelyek életéből. Ara 3 kor.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Első néger unitárius gyülekezet.

Nagy meglepetésben részesült az amerikai unitárius társulat. Afrika nyugati partjáról Sierra Leona angol gyarmatában, Treton városból azt az értesítést kapta, hogy ott a négerek egy néger pappal önkéntesen gyülekezetté alakultak és azt elnevezték „Unitárius (keresztény) egyháznak.“

A lelkeszi pálya szépségeit és előnyeit senki sem vonja kétségbe. Embertársaink lelki életének ápolása, boldogságának elősegítése oly felséges foglalkozás, amelyért bármely világi előkelő állást szívesen elhagy az, akinek szívében krisztusi szeretet lakozik. Ha a megélhetést vizsgáljuk is, egy pálya sem nyújt oly hamar akkora függetlenséget, oly nagy tekintélyt és annyi tisztelgetést. A mi hiveink szeretik és becsülik a palástot s mégis oly kevés ifjú lépik erre a pályára, hogy a közelebbi esztendőkből nem lehet betölteni a megüresedett állásokat. A szülők és érettségiző ifjak vegyék figyelembe.

Aranylakodalmát ülte Magyarorszáron id. Pataki László tiszt. köri gondnokunk május 21-ikén. Püspök urunk adta a boldog párra áldását.

Az unitárius lelkeszkör jun. 8-án díszközgyűlést tart Székelyudvarhelyt. Imát Deák Miklós, beszédet Ajtai János, felolvasást Vári Albert, előadást Szász András tart. Este a templom javára koncert lesz. A lelkeszkör tagjait ezen a helyen is fölkéri a megjelenésre az elnökség.

Kövendi Gál Mór egyházi tanácsos, ereje legjavában levő férfiú, unitárius egyházi tanácsos, egészen váratlanul elhunyt Kövenden, hol gazdaságot folytatott. Egyetlen fia Miklós és testvérbátyja Gál Jenő kir. táblai tanácselnök gyászolja.

Kaali Nagy Géza kir. tanácsos

p. ü. igazgató és egyháztanácsos elhunyt május 12-én 61 éves korában. A kiváló tisztviselőt és nagy család fejét neje mellett gyermekei, unokái és nagyszámu rokon fájlalja.

Unitárius tanári értekezlet volt május 13-ikán Székelykeresztúrt, Pap Mózes igazgató elnöklété alatt. A tanárok csaknem teljes számban voltak jelen s a közönség is élénk érdeklődéssel kísérte. A szép és lelkes elnöki megnyitó után felolvasást tartott Márkos Albert, a népiskola és a gymnasium viszonyáról, Hidegh M. a számtan tanításáról, Gálfalvi S. a modern nyelvek tanításáról. Előadást tartott Pap M. a figyelem ébrentartásáról. Mindenik tárgyhoz volt hozzászólás, ami a reggeltől estig tartó gyűlést élénk és élvezetesé tette.

Tanári beiktató. Igen népes ünneplő gyülekezet előtt tartották beiktatójukat Lőrinczi Géza és Derzsi Zoltán a székelykeresztúri gymn. tanárai. Az igazgató Pap Mózes üdvözölte a gymnasium. dr. Boros György a E. K. Tanács, Gálfi Lőrinc a theol. intézet, dr. Gál Kelemen a főgymnasium, Lőrinczi István az egyházkör nevében. Az E. K. Tanács képviselői voltak: dr. Boros Gy. és Hadházy Sándor.

A budapesti Dávid Ferenc ifjusági kör április 30-ikán díszülést tartott, abból az alkalomból, hogy *Ferencz József* unitárius püspök közöttünk megjelent. Az ülés „Szívemet hozzád emelem“ közénekkel kezdődött, mely után *Józan* Miklós esperes fenkölt imája következett. *Balogh* Sándor, az ifjusági kör elnöke elnöki beszédet tartott, melyben ismertette egyletünket és annak küzdelmét, kérte a püspök urat, hogy

buzdítsa a jelenlevőket a kitartásra. *Ferencz* József püspök emelkedett szólásra és lelkesedett beszédben buzdította az ifjúságot a munkára a kettős cél érdekében, t. i. a tagok személyeinek erkölcsi érdeke és az egyház nevében. *Józan* Miklós esperes köszönte a jóleső buzdítást és bátorítást és megemlékezett arról, hogy az egylet helyiségében levő asztal a régi időkben urvacsora-asztal volt s amint az egyházközség fejlődött, úgy van remény, hogy az ifjúsági kör is fejlődni fog, ez az asztal is reményt ad arra. *Ujvári* László „Legendák” címen olvasta fel néhány dolgozatát, melyek Jézus életéből vették tárgyukat. *Fekete* Béla nagy művészi tehetséggel szavalta *Endrédi*: „Visszavárlak” című költeményét. A püspök buzdító szavai zárták be a jól sikerült ülést. *U. L.*

A budapesti Dávid Ferenc-Egylet évzáró ülését április 29-ikén tartotta meg, amelyen megjelent *Ferencz* József unitárius püspök is. Szeretett főpásztorunk fenkölt imájával tette ünneppélyé utolsó ülésünket. *Máthé* György tanár: „*Kriza* János unitárius püspök és költő méltatása” című értekezését *Józan* Miklós esperes olvasta fel. Megemlékezve az elmúlt idők nagy unitáriusairól, kik mint kezdeményezők léptek a tettek szinpadára, költői ihlettséggel teljes munkában foglalkozott a költő püspökkel, több mesterművét idézve. *Komjáthy* Jenő, a korán elhunyt bölcsész-költő, költeményeit ismertette meg közönségünkkel *Józan* Miklós esperes, felolvasta az Ujjászületés, Nem akarok... , Lehellét címűeket. Az est művészi részét *R. Barts* Mimi, az Opera tagja éneke és *Ferenczy* Ilona hegedűjátéka szolgáltatta. *R. Barts* Mimi A. *Stradella* „Ariá”-t énekelte és *Ferenczy*

Ilona *László* Ákos „Bercense” és „Melodie” című műveit hegedülte nagy művészi ihlettel. A tizedik cyklust *Faluvégi* Áron, egyletünk alelnöke zárta be szép beszéddel. Beszédjében köszönetet mondva a közreműködőknek és a közönségnek, konstataálta, hogy mindinkább fejlődik az egylet és gyarapodik a hallgatóság száma. És a püspök úr felé fordulva, őt kérte fel, hogy a gúnyolódás és közönyösség elnyomására, mely itt-ott megnyilatkozik, beszédjével öntsön lelkesedést és buzdítson kitartásra. *Ferencz* József püspök emelkedett szóra. Kedves szavakban emlékezett meg arról a kapocsról, mely őt *Kriza* püspökhöz köti és buzdított, bátorított a kitartásra. *Krausz* Erwin K. *Liszt* F. „Panasz” I. előadta és „Gondolatok” utóorgonajátéka tette teljessé a jól sikerült estélyt, mely alkalmából a közönség zsufolásig megtöltötte templomunkat. *U. L.*

Kitüntetés érte főgymnasiumunkat. A középiskolát végzett első éves egyetemi hallgatók pályázatán latinnyelvi dolgozatával *Zádor* Béla főgymnasiumunk volt növendéke nyerte el a díjat. Ez a harmadik nyertesünk.

Orgonavétel **Datkon.** *Datki* egyházközségünk hívei régi, használhatatlan orgonájukat a kor színvonalán álló új orgonával cserélték ki. A közelmúltban úgy az új orgonák készítése, mint a régiéek javítása kapcsán több helyen panaszt hallottam. A művek várákozáson alul maradtak. Nem is csoda, mert a belső szerkezetet a készítő szakértőn kívül más laikus alig ismerheti. S mert ebben nagy részben laikusok vagyunk, a készítő tudására és lelkiismeretességére van bízva az orgona. Egyházközségünk sok tudakozódás után a jó hírnévnek örvendő *Ország*h *Sándor* és *Fia* rákospalota—ujfalvi orgonagyárosokat

ajándékozta meg bizalmával, kik a 8 fő (solo) és 7 mellékváltozatu pedálos orgonát a husvéti ünnepekre felállították. Az orgona a legújabb csőrendszer szerint van készítve, légnyomású (pneomatikus) szerkezettel, mi nagyjában annyit tesz, hogy a hangok megszólalását, a változatok megnyitását pillanat alatt csöveken elvezetett levegő hozza működésbe, miáltal az időjárás szeszélyeinek nincs annyira kitéve, mint a régi, csuszka-rendszerű orgona. Kezelése gyors és egyszerű. A fő változatokkal és mellékváltozatokkal külön-külön is lehet kezelni. A fő változatok kezelése hasonlít a régi orgonák kezeléséhez, csak annál sokkal könnyebb, amennyiben ennél a változatokat nem húzogatni, hanem a játszó-asztalban a manual fölött elhelyezett billentyük érintésére a változatok azonnal működnek a játszás megszakitása nélkül. A mellékváltozatok: piano, mezoforte, forte, fortissimo, teljes mű stb., a mannal alatt vannak elhelyezve. Ezeknek egyszerű érintésére, az orgonát szükség szerint hol a leghalkabb, hol pedig a legerősebb színárnyalatokban lehet használni. S ezeknek is annyira egyszerű és gyors a kezelése, hogy a hozzá nem értő észre sem veszi, csupán az orgona halkabb, vagy erősebb hangját hallja.

Hiveink ez impozáns és művészi kiállítású mű látásán és hallásán alig tudnak betelni gyönyörűséggel.

Az átvétel f. évi április hó 14-ikén volt az egész egyházközség jelenlétében. Az átvételkor fölvevő jegyzőkönyv szerint Keblitanácsunk a legkisebb kifogás nélkül, örömmel vette tulajdonába az orgonát s egyttal nevezett céget, korrekt eljárásáért, más egyházközségeink bizalmába a legjobb lelkiismerettel ajánlja. *Pálffy Ákos*, unitár. énekvezér.

Az elválás a zsidó törvény szerint úgy történt, hogy a férj elbocsátó levelet adott nejeének s azzal szabadok lettek. Oroszországban ez a gyakorlat ma is. Nagy bajba jönnek az orosz zsidók, ha Amerikába kerülnek, mert ott a polgári törvény az ilyen elválás után nem ad jogot új házasság kötésére. Most foly Amerikában a harc, hogy az ortodox zsidónak meg lehet-e hagyni ezt a jogot.

Rövid hírek. Az angol unitárius Társulat 1910-ben 3261 könyvet és 95948 füzetet ajándékozott papoknak, könyvtáraknak, társulatoknak s egyeseknek Angliában. Külföldre 584 könyvet, 25.479 füzetet küldött. Értékük 14.624 korona. Eladtak 17.952 korona értékűt. — Az angol unitáriusok valóságos célra külföldre tekintélyes összeg segélyt adnak a következő helyekre: Brüsszel, Budapest, Christiania, Dánia, India, Canada, Japán. Tanulókat segítik: Magyarországról Györfi Istvánt, Japánból Uchigasakint (már három éve), Chakravertit Indiából. Egy korábbi indus tanulót: dr. Sukhtankart most választották meg a Brahmo-collegium filozofia tanárává Sahoreban.

Az egylet pénztárába a f. év márc. 20-tól május 22-ig rendes tagsági díjat fizettek: Iszlai Ferenc Ikland 911-re, özv. Dézsi Mihályné Nagyajta 909—910-re, Toók Mózes 907—909-re, Kovács Lajos 907—908-ra, Gróf Lajos Marosvásárhely, Vida Sándor Sepsiszentkirály, özv. Simon Ferencné Kolozsvár 911-re, Kis Mózes, Kis Irén, Kis Jolán Erzsébetfalva 907—910-re, Máthé Lajos Izsópallaga 907—908-ra, Benke Elek Székelykeresztúr 909—911-re, Lakó István Segesvár 910—911-re, Lengyel Ferenc Piski, Borbély Ferenc Marosujvár, Székely János Kolozsvár 911-re.

Előfizetői díjat fizettek: László Pálné Abásfalva, Fekete Benjamin Székelyudvarhely 911-re, Szabó Lajosné Brassó 909—910-re, Kodok Mihály Iszló, dr. Barabás Sándorné Sepsiszentgyörgy, Sikó Géza Medgyes, Végh József Székelykocsárd, Balogh József Kolozsvár, dr. Sándor Balázs Budapest, dr. Polc Rezső Kolozsvár 911-re, Bálint Ferencné Csikszereda 910-re.

A felsőfehérvári fiókegyelet pénztárába fizettek: Pálfi Akos, Kallós Tamás Datk 910-re, László Gyula Kőhalom 904—905-re, Molnos Zsigmond, Molnos Lajos, Fekete József, Nyiredi Lajos, Dénes János, Antal Lőrinc Fogaras 910-re.

Az udvarhelyköri fiókegyelet pénztárába fizettek *1911. évre*: Győrfi István, Dombi János, Szotyori Lajos, Unitárius egyházközség Homoród-Szentmárton; Pap Zsigmond, Barabás Vilmos Gyepes; özv. Gergely Mózesné, Kádár Lajos, Kádár Lajosné, Unitár. egyházközség Abásfalva; Bedő Albert, Kovács Imre, Kovács Imréné Hom.-Keménfalva; Kendi István, Kisgyörgy Sándor ifj., Rédiger Géza, Sándor Mózes, Unitárius egyházközség Kénos; Barabás András, Deák Lajos Székelyudvarhely; Kiss Jakab, Kiss Jakabné, dr. Koncz János, Sándor Gergely, Szatmári Miklós, Unitárius egyházközség Székelyders; Mátyás János, Mátyás Jánosné, Szatmári Lajos, Szatmári Lajosné Székelymuzsna; Barta Mózes ifj., Bencze Gábor, Bencze Gáborné, Egyed Ferencné, Kiss András, özv. Salamon Adolfné, Ürmösi József, Ürmösi Józsefné, Unitárius egyházközség Homoródszentpál; Bálint Balázs, Sándor Gergely Lóköd; Balázs János, Gál József, Unitárius egyházközség Recsenyéd; Barta Ferenc, Bedő József, Máthé Lajos, Péter Sándor, Péter Sándorné, Vajda Antal, Unitárius egyházközség Városfalva; Kiss György, Péter Ödön, Unitárius egyházközség Homoródjánosfalva; Nagy Gyula, Szén Mihály, Szén Mihályné Homoródszentpéter; Ajtai János, Ajtai Jánosné, Barra Lajos, özv. Hermann Károlyné, Kiss Mózes, Kriza Sándor, Péterfi Aron, Péterfi Aronné, Tariné-Hermann Iona, Unitárius egyházköz-

ség Homoródalmás; Barabás Dénesné Demeter Dénes, Demeter Dénesné, Unitárius eh. község Karácsonfalva; Benedek András nagy, Deák Mózes, Deák Mózesné, Tibáld József, Tibáld Józsefné Homoródujfalu; Kisgyörgy Sándor, Kisgyörgy Sándorné, Kisgyörgy Zsuzsa, Kiss Károly, Máté János, Máté Jánosné, Székely Zsigmondné, Unitárius egyházközség Vargyas; Bedő József, Bekő Mihály, özv. Benedek Imréné, Borbáth Zoltán, Deák Lajos, Egyed Albert, dr. Hinléder Ernő, dr. Jakab Zoltán, dr. Máthé István, Pál Gyula, Pál Jánosné, Pál Ferenc, Pál Ferencné, Pollák Ignác, dr. Papp Ferenc, Rend Aurél, Szabó Dénes, Wass Albert, Unitárius egyházközség Oklánd; Imréné - Kiss Anna Kibéd; Godra Mihály Nagyalambfalva.

1910. évre: Pataki József Dálya; Barabás Dénesné Karácsonfalva; Szotyori Lajos Hom.-Szentmárton; Szabó Mózes Hom.-Szentpál; Márkos András Hom.-Jánosfalva; Bedő József, dr. Papp Ferenc, dr. Hinléder Ernő, Pál Jánosné, Rend Aurél, Deák Lajos Oklánd — Bölöni Vilmos Sz.-Udvarhely 1909—10. évekre. Szatmári Ferenc (Szava) Abásfalva 1909. évre. Papp Gáborné Hom.-Szentpál 1908—909. évekre. Benczédi Mózes Karácsonfalva 1908. évre. Godru Mihály Nagyalambfalva 1902—1910. évekre.

A segesvári fiókegyelet tagjaiért befizetett 40 koronát.

Az U. K. költségeire ajándékozott Mózes Mihályné Abrudbánya 10 K-t, Darkó Lajos Nagyajta 4 K-t, Balogh József Kolozsvár 2 K 40 f-t, dr. Sándor Balázs Budapest 60 f-t, Kelemen Kálmán Oklánd 5 K-t; a Nők Világa alapjára özv. Tóth Károlyné Nagyszében 6 K-t. Fogadják az egylet köszönetét.

Kolozsvár, 1911. május hó 22-én.

Gálfi Lőrinc,
pénztárnok.

A kiadóhivatal izenete. Lakásváltozás miatt a lap visszajött. Kérjük olvasóinkat, értesítsenek az alábbi tagtársak új lakásáról: Molnos Zsigmond férfisزابó (Fogaras), Bartalis Sándor állomásfőnök (Nagyborosnyó?) Kádár Berta (Székelyudvarhely), Szász Béla állami tanító

Telefon sz. 549. ☉ Alapítva 1860.

Gámán J. Örököse

könyvnyomdája

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 10. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség b. figyelmét felhívni a mai kor kivánalmáinak megfelelőleg berendezett és villanyjártatú gépekkel ellátott

könyvnyomdámra

Költséget nem kimélve, könyvnyomdámot a legmodernebb betűfajtákkal és díszítményekkel gazdagítottam, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelőhettek. Ezenkívül a legnagyobb áldozatokkal

== **hangjegyekkel** ==

rendeztem be. A közönség pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

Gámán J. Örököse.